

vergadering **C242**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 21 april 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het nieuwe actieplan van VDAB en Defensie – 2524 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de extra middelen voor het compenseren van verplaatsingskosten in de dienstencheque-sector – 2526 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Data Governance Act – 2471 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de oproepen in het kader van City of Things – 2510 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de individuele leer- en loopbaanrekening – 2364 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de visienota 'Naar een leer- en loopbaanrekening in Vlaanderen' – 2527 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het uitvoeringsbesluit individueel maatwerk – 2480 (2021-2022)	16
Bijlage	17
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het effect van kinderopvang op de activiteitsgraad – 2474 (2021-2022)	19
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de harmoniseringsmaatregelen voor maatwerkbedrijven – 2439 (2021-2022)	22

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het nieuwe actieplan van VDAB en Defensie – 2524 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Gezien de tijdsnood en het feit dat de minister mijn vraag wel gelezen zal hebben, stel ik voor dat de minister meteen antwoordt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voor de notulen: de vraag gaat over het nieuwe actieplan van VDAB en Defensie. Bedankt, collega Ronse. Ik zal zo 'offensief' mogelijk antwoorden.

De klemtonen binnen de samenwerking zijn drievoudig, ten eerste de rekrutering van personeel voor Defensie, ten tweede de organisatie van opleidingen en elkaar ondersteunen en ten derde de ondersteuning van werknemers die Defensie willen verlaten.

VDAB neemt hier de gewone taken op. Men wil eigenlijk komen tot een soort van cocreatie. Defensie krijgt toegang tot de specifieke locaties van VDAB om face-to-facecontacten te organiseren met werkzoekenden. Defensie neemt ook deel aan zowat alle contactmomenten die VDAB organiseert, zoals infosessies, jobdagen en jobdates.

Het is uiteraard de bedoeling dat Defensie gelijkaardige overeenkomsten afsluit met de tegenhangers van VDAB in Wallonië en Brussel, respectievelijk le Forem en Actiris.

Bijzonder is dat militairen die aan het einde zijn van hun statuut of contract van beperkte duur en dus in de werkloosheid terecht zouden kunnen komen, door VDAB ondersteund zullen worden in hun zoektocht naar werk. Op die manier wordt de 'warme overdracht' formeel geregeld.

Wat betreft het gebruik van infrastructuur van Defensie, maakt VDAB vooral gebruik van terreinen op militaire kazernes om rijopleidingen te organiseren. Bij het ondertekenen van de overeenkomst in Peutie op 6 april heb ik die specifieke werking mogen aanschouwen. Voor VDAB biedt dit het enorme voordeel een goed gelegen locatie te kunnen gebruiken met een enorm groot en handig oefenterrein. We hebben gezien dat dit nuttig is als je met een bus of vrachtwagen leert rijden. Ik heb daar trouwens gezien hoe de federale minister van Defensie een toertje met de bus gemaakt heeft. Ik heb me op discrete afstand gehouden.

VDAB maakt daarnaast ook gebruik van het zwembad van Defensie in Zeebrugge om veiligheidsoefeningen te organiseren. Maar er worden ook praktische oefeningen georganiseerd, zoals Groenwerk in de kazerne van Sint-Kruis. Ik vind het heel bijzonder om te zien hoe er samengewerkt wordt.

De actualiteit van vandaag, collega Ronse, drukt ons ook met de neus op de feiten. Defensie leek de laatste tijd voor velen een beetje een ver-van-mijn-bedshow, maar iedereen wordt er nu aan herinnerd dat je, om vrede te hebben, ook een sterke defensie moet hebben.

In 2022 werft Defensie meer dan 2500 werknemers aan. De helft van de geselecteerden is bestemd voor Vlaanderen. Er moet in de rekrutering ook echt heel veel

aandacht gaan naar de jongeren. De focus ligt daarbij op de neet-jongeren (not in education, employment or training), dus de jongeren die geen diploma van het secundair onderwijs gehaald hebben. In die opleiding zit van alles, bijvoorbeeld ook sport. Defensie kan dus een manier zijn om jongeren toch toe te leiden naar een diploma. Ik ben dus blij dat de samenwerking opnieuw versterkt is en dat er volop ingezet wordt op de neet-jongeren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, die samenwerking met Defensie vind ik goed om twee redenen. Een eerste reden hebt u al aangehaald. Ik denk dat we gemotiveerde mensen nodig hebben bij Defensie. Ik hoop dat iedereen doorheeft dat een goede defensie als onderdeel van een sterke NAVO meer dan ooit nodig is. Ik hoop dat dat mensen warm maakt en dat we daar wat tractie krijgen.

Bij dat eerste luikje hoort ook het verhaal van de neet-jongeren. Ik weet dat het een heel gevoelig thema is. Ik ken zelfs ons eigen partijstandpunt niet in dezen, dus ik begeef me op glad ijs. Maar ik denk dat de vroegere legerdienst, minstens op het vlak van integratie en gemeenschapszin, heel veel mensen heel veel heeft bijgebracht, zoals attitudes en discipline. Maar dat is een heel persoonlijk standpunt. Dit deed me wat denken aan de manier waarop neet-jongeren versterkt kunnen worden.

Over een tweede punt dat ik zie als een mogelijke synergie en samenwerking, ging het niet in het antwoord noch in de informatie die we hebben. Doorgaans gaan mensen bij Defensie op jongere leeftijd met pensioen. Dat heeft zijn redenen, vaak begrijpelijke redenen. Maar die mensen willen zich vaak nog nuttig maken na hun pensioen. Dikwijls is het niet zo gemakkelijk om dan aansluiting te vinden bij de reguliere arbeidsmarkt, terwijl het wel mensen zijn die heel veel kunnen en kennen. Ze kunnen dan, mits ze de juiste omscholing krijgen, wel in verschillende sectoren aan de slag. Ik heb daarom een bijkomende vraag, minister. Ziet u mogelijkheden om de uitstromers uit Defensie, dus mensen die op pensioen gaan, via VDAB of private partners op een of andere manier een aanbod te geven, zodat ze, wanneer ze nog willen werken, dat kunnen? Aan uw gezichtsuitdrukking te zien, ziet u dat wel zitten.

De voorzitter: Ik zou suggereren dat de minister ook met private partners bekijkt wat mogelijk is op dat punt.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ronse, een paar jaar geleden, in 2018, hebben collega Muyters en collega Vandeput, die toen toegevoegd was voor Defensie, de tienjarige samenwerking gevierd. Ik denk dat het belangrijk is dat we dat intens verderzetten.

Ik neem akte van uw vraag en zal de suggestie van de voorzitter ter harte nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de extra middelen voor het compenseren van verplaatsingskosten in de dienstencheque-sector

– 2526 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, dit is een sector waarin er wel wat leeft op dit moment: de rendabiliteit, noem maar op. U hebt een aantal beslissingen genomen: 16,6 miljoen euro extra om financiële ademruimte te geven, de subsidie per dienstencheque die daardoor met 0,13 euro wordt verhoogd en een volledige indexering. Die financiële ingreep werd on hold geplaatst en gekoppeld aan een sociaal akkoord om de arbeidsvoorwaarden voor de huishoudhulpen gevoelig te verbeteren, terecht trouwens. U stelde ook voor om een sociaal bemiddelaar in te schakelen.

Nu heeft de Vlaamse Regering ook extra middelen vrijgemaakt om de duurder wordende verplaatsingskosten te compenseren. Dat gaat over 30 miljoen euro. Nu is het aan de sociale partners om te beslissen welke sectoren dat zullen ontvangen en te bepalen hoe het zal worden verdeeld. Met de stijgende inflatie en de groei van de lonen wordt de situatie nog precairder voor die ondernemingen. Daarom heb ik toch een aantal vragen.

Minister, welke mogelijkheden ziet u vandaag om tot een oplossing te komen en rust te brengen in de sector? Op welke manier kan dat budget, die 30 miljoen euro een antwoord bieden op de stijgende verplaatsingskosten? Wat is de timing voor het voorstel dat de sociale partners moeten uitwerken? Wat zal de regering doen als er geen sociaal akkoord wordt gevonden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, dank u wel voor de vraag.

Er zijn spijtig genoeg niet zo heel veel nieuwe ontwikkelingen in de sector. De onderhandelingen met het oog op een sociaal akkoord verlopen nog altijd niet vlot. Ik heb wel regelmatig informeel contact met de sociale partners en ook met het kabinet van minister Dermagne om waar mogelijk de onderhandelingen te ondersteunen. We hebben bijvoorbeeld onderzocht wat de financiële impact van de diverse vragen op de onderhandelingstafel is, waaronder een verhoging van de verplaatsingskosten. Dat is eigenlijk om de gesprekken te ondersteunen. U weet immers dat ik geen bevoegdheid heb om over een sociaal akkoord te onderhandelen.

Om de rust in de sector te laten terugkeren, is het vooral belangrijk om dat akkoord te sluiten. Ik zag dinsdag op onze werkgelegenheidsconferentie nog de baas van Federgon. Ik heb hem ook nog eens gezegd hoe belangrijk dat is. De dienstenchequebedrijven zelf vinden dat akkoord ook belangrijk. De stijgende kosten door de inflatie zijn ook een risico voor de leefbaarheid van de sector. Ik steek dat ook niet onder stoelen of banken. Daarom heeft de Vlaamse Regering beslist – en dank ook aan de parlementsleden om dat mee goed te keuren – om de inruilwaarde van de cheques volledig te indexeren, maar zolang dat akkoord niet is gesloten, is er maar een partiële indexatie, dus dat is ook niet positief.

Om de hoge kosten tegen te gaan bij de cheques, zien we dat er iets vaker dan vroeger administratiekosten worden aangerekend. Dat is echter al uitgebreid aan bod gekomen in deze commissie. Ik heb dat ook al beantwoord. We proberen ter

zake een kader te scheppen, zonder dat ik dat ga opleggen, omdat dan iedereen plots kosten zal aanrekenen. Ik houd ook de vinger aan de pols bij de sector, maar voor mij is de prioriteit der prioriteiten nu duidelijkheid krijgen over die sociale onderhandelingen.

Ik weet dat u qua karakter ook een beetje ongeduldig bent. Bij mij is dat niet anders, maar ik zit in dezen niet aan het stuur. Ik kan alleen maar ondersteunen waar mogelijk.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Zoals bij zoveel andere zaken omtrent het arbeidsmarkt-beleid had ik liever gehad dat u aan het stuur zat. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

In dezen is dat echter jammer genoeg niet het geval. Het is ook iets heel complex. Het blijft zo dat de Vlaamse Regering, de Vlaamse belastingbetaler recurrent ongeveer 1,4 miljard euro besteedt aan het systeem van de dienstencheques. Dat is iets belangrijks en unieks om de arbeid-gezinssituatie in balans te brengen en te houden. Ik hoop dus toch dat we ter zake snel naar een oplossing gaan die duurzaam en goed is voor de huishoudhulpen en die ook de leefbaarheid en het verdienmodel van dienstenchequebedrijven op lange termijn kan handhaven. Ik kan echter niets anders dan wachten en hopen dat er witte rook komt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Data Governance Act – 2471 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Begin deze maand, op 6 april, keurde het Europees Parlement de Data Governance Act goed. Daarmee is de voorlaatste stap gezet in het wetgevende proces. Het is nu aan de Raad van Ministers om zich hierover te buigen.

Deze verordening is een belangrijke verordening en heeft als doelstelling het delen van data in de EU te faciliteren, zodat bedrijven nieuwe producten en diensten kunnen ontwikkelen en sterker kunnen inzetten op artificiële intelligentie (AI). De wetgeving zou de kostprijs van datavergaring moeten verlagen en zo ook de toegangsdrempels tot bepaalde markten. Naast bedrijven kunnen ook consumenten profiteren van bepaalde toepassingen, bijvoorbeeld inzake slimmer energiegebruik of gebruik van meer gepersonaliseerde medicijnen. De initiatiefnemers hechten tegelijk veel belang aan de nood om voldoende vertrouwen te creëren door middel van de bescherming van privacy, de neutraliteit van intermediaire bedrijven en de betere ontsluiting van data die door publieke diensten worden beheerd.

Minister, ik heb een aantal vragen voor u.

Welke impact verwacht u van deze verordening op het vlak van ons beleid rond artificiële intelligentie en digitalisering van de economie?

Er was zeer grote steun voor het voorstel in het Europees Parlement. Verwacht u nog problemen in de Raad?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de vraag, collega. Het geeft mij ook de kans om even in te gaan op een aantal belangrijke Europese regelgevende initiatieven.

De Data Governance Act is het eerste wetgevend voorstel uit de brede Europese datastrategie. Het initiatief heeft als doel om de beschikbaarheid van overheidsdata in de Europese Unie te faciliteren door vertrouwen in datatussenpersonen te vergroten en datadeling in de EU te versterken. De verordening wil vier topics rond datadeling aanpakken: hergebruik van beschermde data van overheidsinstanties, voorwaarden voor datadeeldiensten, het vrijwillig beschikbaar stellen van data – dat is data-altruïsme, een mooi woord – en een Europese adviesraad voor gegevensinnovatie.

Deze verordening vormt een onderdeel van een reeks Europese initiatieven die inzetten op het faciliteren van datadeling binnen de Europese Unie: 'data spaces' in het Digital Europe Programme, de toekomstige Data Act en de datastandaarden.

De verordening legt in elk geval de vinger op de kwestie van het vertrouwen als voorwaarde voor het delen van data en dus het kunnen inzetten van data voor maatschappelijk en economisch relevante toepassingen, onder meer via AI.

Wat het Vlaams beleid betreft: het Vlaams digitaliseringsbeleid zal verder inzetten op het sensibiliseren rond veilige datadeling én faciliteren van samenwerking rond datadeling en de bescherming van privacy.

Ik geef binnen de bevoegdheid Wetenschap en Innovatie onder andere steun aan SolidLab Vlaanderen – u kent dat –, een samenwerking tussen imec en de UGent. Hiermee versterken we de kennis rond technologische bouwstenen, de Solid-technologie (social linked data), om vertrouwen inzake datadelen te stimuleren. We willen Solid ook gaan uittesten, onder meer in de gezondheidszorg, maar ook in de media.

Via de Europese wetgeving zal er binnen elke lidstaat een datanutsbedrijf opgericht kunnen worden. Zo'n bedrijf moet de gegevens van burgers beter beschermen en tegelijk die data vlotter laten stromen. In Vlaanderen hebben we dergelijk initiatief al in de steigers gezet via de minister-president, die bevoegd is voor digitalisering van de overheid. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de komende jaren ook als platform fungeren om datadeling te faciliteren.

Verwacht ik nog problemen? Eigenlijk niet meer. Ik verwacht geen problemen meer in de Raad. Het heeft heel veel steun gekregen van heel veel Europese lidstaten, ook van ons.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Bedankt voor uw antwoord, minister, en om de initiatieven op een rij te zetten.

Ik denk dat het delen van data van zeer groot belang is en dat heel wat initiatieven die zowel Europees als Vlaams genomen worden, ook gericht zijn op het vertrouwen laten toenemen van wie met data werkt, maar ook van de consument en zeker ook van bedrijven. Het is ook nuttig dat dergelijke initiatieven er zijn, want ze zullen toelaten dat er ook een markt voor data ontstaat en dat er toch voldoende aandacht is voor begrippen als privacy, voor het veilig delen van die data. Als derde is het meest belangrijke doel misschien dat we de digitale achterstand die we vandaag nog altijd hebben in Europa en ook nog een stuk in Vlaanderen – we zijn die wel aan het bijbenen, maar we hebben die nog altijd –, ook kunnen inhalen.

Dank dus voor uw antwoord. Ik volg de zaken graag verder op. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de oproepen in het kader van City of Things
– 2510 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De technologische en digitale innovatie gaat razendsnel. Onze steden en gemeenten worden alsmaar drukker en dat zet de leefbaarheid, netheid en veiligheid onder druk. Tal van steden experimenteren met digitale technologieën om problemen slim aan te pakken. Een smart city is geen doel op zich. Het verzamelen van data en het slim inzetten van technologie zijn een middel om beter te besturen en gefundeerde beslissingen te kunnen nemen. De digitalisering en het beter inzetten van data zijn belangrijke uitdagingen voor onze steden en gemeenten. Er zijn in Vlaanderen al tal van voorbeelden van hoe steden en gemeenten via proefprojecten experimenteren met het slim inzetten van technologische en digitale toepassingen.

De Vlaamse Regering heeft de doelstelling om Vlaanderen uit te bouwen tot een breed netwerk van slimme steden. De 'City of Things'-oproepen sluiten aan bij deze doelstelling. Onlangs werden er tien nieuwe projecten goedgekeurd die inzetten op slimme steden en gemeenten.

Zo werken in de Kempen 29 gemeenten samen voor het ontwikkelen van een systeem van digitale munten. Ze krijgen daarvoor in totaal 900.000 euro. De lokale digitale munten worden gebruikt om het lokaal kopen te promoten of om een gedrag te stimuleren, bijvoorbeeld naar school fietsen, vrijwilligerswerk promoten, parkeren buiten de stad enzovoort. De digitale munten kunnen worden besteed bij deelnemende handelaars en publieke dienstverleners.

De steden Roeselare, Brugge en Knokke-Heist ontvangen middelen voor de verdere uitbouw van 'machine learning' en een project met mobiele sensoren.

Minister, wat is de stand van zaken van de lopende projecten in het kader van de 'City of Things'-oproepen? Wat gebeurde er met de projecten die zijn afgerond? Hoe vormen deze een meerwaarde om Vlaanderen uit te bouwen tot een breed netwerk van slimme steden?

Hoe evalueert u de ingediende nieuwe projecten? Welke lessen trekt u daaruit en hoe worden deze meegenomen voor toekomstige projectoproepen?

Hoeveel ingediende projecten werden niet goedgekeurd? Kan men deze aanvragen bijsturen en eventueel indienen voor een latere indieningsronde?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Sinds 2018 zijn er al vier projectoproepen geweest waarvoor projecten zijn ingediend. Net voor het paasreces heeft de Vlaamse Regering ook een vijfde oproep goedgekeurd, waarvoor in 2022 projecten kunnen worden ingediend.

De projecten uit de oproep van 2018 zijn bijna allemaal volledig afgehandeld. Die oproep was er om steden en gemeenten vertrouwd te maken met smart cities en hun de kans te geven daar kennis rond op te bouwen.

De projecten uit de oproep van 2019 zitten in een eindfase. In die oproep was het de bedoeling slimme oplossingen te testen en uit te proberen en daar vooral lessen uit te leren.

De projecten uit de oproep van 2020 hebben hun eerste werkjaar bijna achter de rug. Binnen de relanceoproep van 2021 werden net voor het paasreces tien projecten goedgekeurd.

Elk project deelt en verspreidt de eigen resultaten. Tijdens de looptijd van de projecten is er voldoende gelegenheid om kennis en ervaringen te delen.

De resultaten van afgelopen projecten worden geleidelijk in de Praktijkenbank van de Vereniging van Vlaamse Steden en gemeenten (VVSG) gepubliceerd. Sommige projecten kennen een vervolg, andere niet. Zo zijn een aantal projecten doorgestroomd naar de Vlaamse Open City Architectuur (VLOCA).

Bij elke nieuwe oproep evalueert het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) de vorige oproep en neemt waar mogelijk en opportuun de resultaten mee bij het uitschrijven van de nieuwe oproepdocumenten.

Samenwerking tussen lokale besturen wordt sterk aangemoedigd. VLAIO heeft sinds 2021 een nieuwe methodiek ontwikkeld. In een eerste fase worden project-ideeën ingediend. Lokale besturen met gelijkaardige ideeën worden dan aan elkaar gekoppeld en ook professioneel begeleid door een externe dienstverlener die VLAIO heeft aangesteld. Nadien worden dan de effectieve projectvoorstellen ingediend. We zien duidelijk dat deze methode leidt tot meer clustering van gemeenten. Het project van de 29 Kempische gemeenten, samen met de intercommunale ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK), dat u vermeldt in uw vraag, is daarvan een goed voorbeeld.

Via de ondersteuning van de vzw Slimme Regio Vlaanderen heb ik sinds vorige zomer ook de aanbodzijde rond smart cities verenigd, wat een efficiënte match-making bevordert.

De ontvankelijkheids- en beoordelingscriteria zijn bij elke oproep op voorhand gekend. Een kritische jury maakt een rangschikking op. Enkel de meest beloftevolle aanvragen worden goedgekeurd.

Over de oproepen heen merk ik dat de interesse voor de thema's 'smart mobility' en 'smart environment' zeer groot blijft. In de recente relanceoproepen wordt voorrang gegeven aan 'smart economy'-projecten. Naast digitalisering is ook duurzaamheid een belangrijke doelstelling, bijvoorbeeld duurzame beleving in het kader van e-commerce.

Daar waar de eerste oproepen gericht waren op kennisopbouw, komt nu meer de nadruk te liggen op implementatie, opschaling en overdraagbaarheid. VLAIO evalueert bij het uitwerken van elke nieuwe oproep de voorgaande oproep om zo de nodige aanpassingen te kunnen doen. Zo is het werken in twee fasen een vaste waarde geworden, krijgen de potentiële indieners meer ondersteuning en wordt er veel belang gehecht aan bouwstenen en interoperabiliteit.

In de oproep 2021 werden dertien aanvragen ingediend, waarvan er tien werden goedgekeurd en drie onvoldoende scoorden. Enkel projecten die 50 procent behaalden op elk van de oproepcriteria, en 60 procent in totaal, werden goedgekeurd. De ongunstig gerangschikte aanvragen kunnen worden herwerkt en

eventueel opnieuw worden ingediend in de oproep 2022. Daarbij kan een beroep gedaan worden op de externe dienstverlener die VLAIO heeft aangesteld.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is in elk geval goed dat we zien dat er een evolutie is: van kennis opdoen naar meer implementatie. Ik vind het ook positief dat gemeenten met gelijkaardige projecten vaker leiden tot clustering. Maar zou dit ook niet kunnen worden omgekeerd? Ik denk dan aan het Nederlands model, het vuurtorenmodel, waarbij men oproept tot clustering rond één thema. Wanneer men dan vijf, zes thema's uitgewerkt wil zien in Vlaanderen, kan men een oproep doen aan steden en gemeenten om zich in te schrijven op één of meerdere thema's. Achteraf kan dan een keuze worden gemaakt. Dit model heeft volgens mij het voordeel dat men de kennis en de implementatie concentreert rond een bepaalde groep van steden en gemeenten, die dan natuurlijk achteraf wel worden verplicht om de kennis over te dragen aan de andere steden en gemeenten, die deze desgevallend kunnen kopiëren.

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Ik wil me aansluiten bij deze vraag in verband met het proefproject dat collega Gryffroy heeft genoemd over de lokale munten, omdat ik geïnteresseerd ben in de resultaten die men zal of wil behalen.

Zoals de meeste commissieleden ben ik een groot voorstander van initiatieven die de lokale ondernemers kunnen ondersteunen, zeker wanneer ze daarnaast ook nog maatschappelijke doelstellingen bereiken, zoals meer fietsverkeer, het verwijderen van zwerfvuil enzovoort. In onze stad Waregem en in een heel wat andere steden en gemeenten bestaat er een systeem van gemeentebonnen met een gelijkaardige manier van werken. Ik ben dan ook benieuwd naar de meerwaarde van een dergelijk muntensysteem ten aanzien van een bonnensysteem. Maar tegelijkertijd lijkt het mij onvermijdelijk dat de schaal waarop men een dergelijk systeem kan toepassen en de doelstellingen die men daarmee wenst te bereiken, heel beperkt moeten zijn. Het kan – hopelijk – niet de bedoeling zijn om in Vlaanderen diverse monetaire regio's te gaan creëren. Gemeenten zijn geen centrale banken. Maar zo'n vaart zal het hopelijk niet lopen.

Ik wil me hier zeker niet defensief in opstellen, maar ik zie wel dat men vrij grote en ruime doelstellingen naar voren schuift: leegstand beperken, armoede tegengaan, tewerkstelling creëren of behouden, maatschappelijk wenselijk gedrag stimuleren enzovoort. Dat moeten we mijns inziens toch wel goed evalueren om na te gaan waar we de grens moeten trekken. Ik ben alvast benieuwd hoe u daartegenover staat, minister.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gryffroy, ik vind uw suggestie interessant, maar bij elke sessie na de oproep wordt ook echt gevraagd om te clusteren. Ik wil bekijken of we daar nog meer op kunnen focussen, want ik vind het wel belangrijk dat dit gebeurt om een schaafeffect te krijgen. We zullen dat mee bekijken. Wanneer het nog beter kan, wil ik dat zeker doen.

Collega Vanryckeghem, uiteraard moeten we maximaal resultaten delen. Het zou te gek zijn om 25 maal opnieuw het warm water uit te vinden. Dat is trouwens ook een beetje de teneur van collega Gryffroy, namelijk dat elke euro die wordt besteed effectief zo breed mogelijk kan leiden tot resultaten. Ik zal zeker rekening houden met deze 2 suggesties.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u om rekening te houden met deze suggestie. Ik heb trouwens in juli 2021 een conceptnota ingediend over het concept van het vuurtorenmodel. Misschien kunnen we dat onderwerp hier eens bespreken en daar een hoorzitting aan koppelen, om na te gaan in welke mate op dat vlak nog 'quick wins' mogelijk zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de individuele leer- en loopbaanrekening – 2364 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de visienota 'Naar een leer- en loopbaanrekening in Vlaanderen' – 2527 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, in het regeerakkoord van onze Vlaamse regering en in uw beleidsnota wordt de ambitie van een leer- en loopbaanrekening geformuleerd. Die rekening kwam ook aan bod in het werkgelegenheidsakkoord dat we vanmorgen nog met de sociale partners konden bespreken. De rekening zou moeten vertrekken vanuit de rechten en incentives die vandaag bestaan om een opleiding te volgen. Een leerrekening moet de participatie aan levenslang leren verhogen, een doelstelling die we allemaal delen en waarvan we deze ochtend allemaal nog hebben vastgesteld dat we toch wat achterophinken in vergelijking met bijvoorbeeld de Scandinavische landen.

Niet alleen u bent daarmee bezig. Ook de Federale Regering is ermee bezig, maar ook op het terrein wordt erover nagedacht. Zo benadrukt men bij Agoria terecht dat de snelheid waarmee technologische veranderingen opduiken, ervoor zorgt dat werknemers hun hele loopbaan door hun competenties moeten bijschaven en updaten. Die verandering treedt echter niet op hetzelfde moment op voor iedereen, en ook niet voor iedere onderneming of iedere sector op hetzelfde moment en met dezelfde snelheid. Op maat werken wordt dan ook bijzonder belangrijk. Een individuele leer- en loopbaanrekening zal in functie van de instroom van werknemers, het 'upskillen', het 'reskillen' en het behouden van werknemers cruciaal zijn. Er is dus brede steun voor het concept.

U bent een voorstander van een systeem dat alle beschikbare opleidingsmiddelen en relevante leersuggesties op één punt centraliseert. Concreet zou dat moeten leiden tot een overzichtelijk, gepersonaliseerd loopbaanplatform waar men zicht krijgt op vacatures en loopbaanondersteuning op maat, een overzicht van alle opleidingen die men kan volgen en een zicht op welke ondersteuning men daarvoor kan krijgen. Om gebruikers te prikkelen om gebruik te maken van een individuele leer- en loopbaanrekening zou het een gebruiksvriendelijk en toegankelijk systeem moeten zijn, administratief eenvoudig en aantrekkelijk.

Uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat individuele leerschema's moeten worden gecombineerd met flankerende maatregelen om de deelname bij ondervertegenwoordigde groepen te verhogen. Ook dat is een uitdaging in Vlaanderen. De opleidingsdeelname is in het algemeen laag, maar voor specifieke groepen echt problematisch. Bijvoorbeeld een 'levenslanglerendashboard' ontwikkelen om die acties te kunnen voeren, opvolgen en sturen, lijkt dan ook nuttig.

Minister, wanneer mogen we de concrete uitrol van die individuele leer- en loopbaanrekening nu verwachten? In hoeverre zijn er ondertussen afspraken met de federale overheid om dit Vlaamse voorstel te ondersteunen via flankerend beleid? In welke mate zal men proactief leersuggesties krijgen? Ondersteuning bieden en het in het vooruitzicht stellen is immers één ding, weten waar er welk opleidingsaanbod op maat van de betrokkene is, is ook belangrijk. Hoe wilt u de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van het systeem garanderen? Hoe kunnen we de mattheuseffecten en de ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen vermijden? Op basis van welk kwaliteitskader moet een opleiding voldoen om in de leer- en loopbaanrekening te kunnen worden opgenomen? De sectorale opleidingsfondsen zullen een belangrijke partner zijn in de realisatie van het leer- en loopbaanoffensief. In hoeverre is er een samenwerking met hen om de nodige intersectorale omvorming te verkrijgen? In hoeverre wordt het gebruik van het systeem gemonitord om acties te kunnen bijsturen? In hoeverre is er al een akkoord over het principe dat de opleidingsrechten overdraagbaar zijn tussen werkgevers en kunnen worden meegenomen bij ontslag?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Dank u wel voor de toelichting. Ik ga de mijne niet meer geven en me gewoon aansluiten met mijn bijkomende vragen.

Minister, in de visienota wordt een groeipad uitgewerkt voor de ontwikkeling van de leer- en loopbaanrekening. Op welke manier wordt dat groeipad opgevolgd, geëvalueerd en eventueel bijgestuurd?

In de nota wordt terecht gefocust op de elementen 'geld' en 'tijd'. In welke mate wordt daarbij rekening gehouden met andere mogelijke drempels om bij- en om te scholen, bijvoorbeeld kinderopvang, motivatie om levenslang te leren, aangepast aanbod, digitale knelpunten enzovoort?

In fase 3 van het groeipad wordt aangegeven dat de voorwaarden van de overheidsincentives worden geharmoniseerd en dat de overdraagbaarheid wordt onderzocht. Er zal daarvoor worden toegewerkt naar een conceptnota in het voorjaar van 2024. Kunt u ter zake een tipje van de sluier lichten? Welke pistes worden daarbij gevolgd?

Ten slotte, op welke manier wordt afgestemd met de federale initiatieven omtrent de opleidingsrekening?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel. Ik ben onder de indruk van de efficiëntie van jullie vraagstelling. Dat is een hart onder de riem voor de talrijke aanwezigen hier. Het is wel een zeer uitgebreid palet aan vragen. Ik richt me daarbij vooral tot de voorzitter, wiens recht het uiteraard is om al die vragen te stellen.

Voor alle duidelijkheid, ik ben een groot voorstander van een gepersonaliseerd loopbaanplatform waarop iemand op één plek en dus in één oogopslag digitale tools en ondersteuning aangereikt krijgt rond loopbaanoriëntering, jobs en opleiding. VDAB werkt daar momenteel volop aan.

Iemand kan in zijn gepersonaliseerde profiel, dat we nu al kennen als Mijn Loopbaan, info vinden over zijn competenties en kan bijvoorbeeld op basis van competentietekorten ten opzichte van bepaalde jobs of vacatures op termijn concrete opleidingssuggesties op maat aangeboden krijgen. Er zal hieraan ook info over beschikbare opleidingsincentives uit de leer- en loopbaanrekening worden gekoppeld. Want dat zijn eigenlijk twee verschillende begrippen.

Het loopbaanplatform is dus iets anders dan de leer- en loopbaanrekening. De leer- en loopbaanrekening is een persoonlijke digitale portefeuille met opleidingsincentives en -ondersteuning, zoals het Vlaams opleidingsverlof (VOV) en de loopbaancheques. Die portefeuille past als een cruciaal puzzelstuk mee in dat grotere loopbaanplatform waar elke burger zicht krijgt op zijn of haar data, het aanbod aan jobs en opleidingen.

In de leer- en loopbaanrekening die ontsloten worden op Mijn Burgerprofiel zal dus elke burger de incentives vinden waarop hij of zij recht heeft. Op het gepersonaliseerd loopbaanplatform van VDAB krijg je op basis van je loopbaandata vacature- of opleidingssuggesties. Als die opleidingen recht geven op incentives, zal dat ook weergegeven worden. Die koppeling is evenwel een enorme IT-oefening en VDAB en het departement werken daarvoor heel nauw samen. Dat kan ook niet anders.

Die leer- en loopbaanrekening wordt stapsgewijs uitgerold. Dat staat ook beschreven in de visienota van 25 maart – die is dus nog heel recent. Tegen eind dit jaar willen we de eerste grote mijlpaal gezet hebben, namelijk de ontwikkeling van een persoonlijke digitale portefeuille. In die portefeuille zullen werknemers zien hoeveel uren Vlaams opleidingsverlof ze nog kunnen opnemen in dat schooljaar. We doen dit voor de drie Vlaamse opleidingsincentives: het Vlaams opleidingsverlof, de opleidingscheques en het opleidingskrediet. Dit wordt aangevuld met het zorgkrediet met motief opleiding.

Die Vlaamse opleidingsincentives kunnen ingezet worden om kwaliteitsvolle opleidingen te volgen die arbeidsmarktgericht zijn. Wat dat precies inhoudt, wordt vormgegeven in de Vlaamse opleidingscommissie.

Op termijn is het de bedoeling dat die portefeuille stapsgewijs uitgebreid wordt met alle andere bestaande opleidings- en loopbaaninitiatieven. Ik denk daarbij aan de loopbaancheques van VDAB, maar ook aan ondersteuning vanuit andere beleidsdomeinen en sectorale opleidingsfondsen.

Die stapsgewijze uitrol wordt zeer actief opgevolgd. We gaan ook het gebruik monitoren. Hoe meer zicht we krijgen op wie gebruik maakt van de opleidingsincentives en voor welke opleidingen, hoe meer we ook hiaten zullen ontdekken. Het is dus een verdergaand proces.

Uiteraard ben ik – ik zou niets anders durven – in overleg met onze federale collega's. Zij willen de individuele opleidingsdagen in kaart brengen in het kader van de hervorming van de wet Werkbaar en Wendbaar Werk. Ik pleit ervoor, zoals ik in deze commissie trouwens al een paar keer heb gezegd, om te vertrekken vanuit een 'no wrong door'-principe en om er vooral voor te zorgen dat federale en Vlaamse initiatieven complementair zijn en elkaar versterken. Ik wil geen twee platformen die naast elkaar bestaan.

Het allerbelangrijkste is dat het voor mensen helder en eenvoudig is. Ik geloof er ook in dat een duidelijke, transparante visualisatie van rechten burgers ertoe zal aanzetten daar concreet gebruik van te maken. Dat bleek ook uit het VIONA-onderzoek (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) naar de leer- en loopbaanrekening.

Die visualisatie moet op een klantgerichte en gebruiksvriendelijke manier gebeuren. Zowel de vormgeving van de digitale portefeuille als het flankerend beleid van communicatie, ondersteuning en begeleiding zijn daarbij cruciaal. Bij het gebruik van de leer- en loopbaanrekening via Mijn Burgerprofiel zal ook de nodige online of telefonische ondersteuning beschikbaar zijn. Het is dus echt 'work in progress', waarvoor we heel veel moeten overleggen.

Het groeipad voor onze leer- en loopbaanrekening beperkt zich op lange termijn trouwens niet tot de ontwikkeling van een digitale portefeuille. Ik wil dus ook grondig kijken naar de incentives die in die portefeuille worden samengebracht om ervoor te zorgen dat die een logisch en eenvoudig pakket aan ondersteuning vormen voor mensen doorheen hun loopbaan. Dat is volgens mij zeer belangrijk. Het is een enorme operatie, die erom vraagt dat we zicht krijgen op die complexiteit. Uit het VIONA-onderzoek blijkt trouwens ook dat het huidige landschap bijzonder complex is.

Het VIONA-onderzoek heeft ook uitgewezen dat er zich voor de invulling van een persoonsvolgend ontwikkelingsbudget niet één pasklaar scenario aandient. Het is dus nog wat zoeken naar hoe we dat kunnen doen. We maken nu die oefening, die moet resulteren in een nieuwe conceptnota in het voorjaar van 2024 over die harmonisering en overdraagbaarheid van de opleidingsincentives. Ik kan daar nog niet zoveel over zeggen, collega's.

Ik nodig jullie trouwens uit om die visienota grondig te lezen, want jullie vinden daar antwoorden op een deel van jullie vragen. Maar die visienota is natuurlijk nog heel vers. Die visienota werd na goedkeuring door de regering wel al voorgelegd aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Voorzitter, gelet op al uw gedetailleerde vragen, zou ik het een goede zaak vinden als we, nadat de adviezen er zijn, in deze commissie wat tijd aan wijden aan het bespreken van die visienota.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel.

Als er adviezen binnen zijn, zou het inderdaad nuttig zijn om daar hier op terug te komen. Dat nemen we dus ook wel mee in onze regeling.

Ik ben blij met de stappen die worden gezet. Ik hoop wel dat de stapsgewijze benadering geen nadeel wordt. Als je iets lanceert en het nog niet helemaal is wat het ooit moet worden, dreigt het voor sommige mensen misschien een klein beetje een teleurstelling te worden. Het lijkt me dus belangrijk dat we van in het begin goed zitten met zo'n rekening.

Ik geloof ook echt in dat systeem, als we de koppeling kunnen maken met de ondersteuning, als we die veel zichtbaarder en dichter bij de mensen brengen dan dat vandaag het geval is. Vandaag is de ondersteuning die men kan krijgen, iets wat vaak pas aan bod komt, nadat men een opleidingsaanbod heeft gezocht en gevonden. Dan krijgt men te horen dat men er die en die ondersteuning voor kan krijgen, terwijl de ondersteuning net bijkomende opleidingsvragen zou moeten triggeren en mensen naar een gepast opleidingsaanbod zou moeten leiden.

Ik ben ook blij met de afstemming met wat er federaal gebeurt. Het kan en mag echt niet de bedoeling zijn dat er twee initiatieven naast elkaar komen vanuit twee verschillende overheden met dezelfde, weliswaar goede bedoelingen. Dat zou elkaar alleen maar hinderen. Die afstemming is wat ons betreft dus cruciaal.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Collega, ik sluit me aan bij uw bemerkingen van zonet. We mogen echt niet naast elkaar werken. Ik vind het ook goed dat er wordt afgestemd met de federale overheid.

Minister, ik had begin dit jaar een soort nieuwsbrief gelanceerd, een opiniestuk rond levenslang leren. Op mijn bucketlist van dit jaar stond ook het lanceren van die individuele leer- en loopbaanrekening.

Minister Hilde Crevits: Ik had uw tweet gezien.

Allessia Claes (N-VA): Ik ben dus alvast blij dat er stappen vooruit worden gezet. Naast die werkgelegenheidsgraad van 80 procent is een andere uitdaging voor ons immers natuurlijk het aanwakkeren van die leercultuur. Die twee zijn ook met elkaar gekoppeld. Als we mensen aan het werk willen houden, met jobs die veranderen, dan moeten we ook inzetten op levenslang leren. Op de werkgelegenheidsconferentie van dinsdag legde Agoria terecht de vinger op de wonde: geen enkele job is immuun voor verandering. In deze context is permanente vorming dan ook noodzakelijk. De uitdagingen worden zo samengevat in twee korte zinnen.

Permanente vorming en leren, dat versterkt natuurlijk onze positie op de arbeidsmarkt. Ik denk dat we als overheid alleen maar inspanningen kunnen leveren, dat we die moeten blijven herhalen en erop blijven inzetten om dat zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Die individuele leer- en loopbaanrekening draagt daar alvast in belangrijke mate toe bij. Hoe sneller die wordt uitgerold, hoe beter, natuurlijk. We mogen absoluut geen tijd verliezen in dezen.

We moeten ook zorgen voor een optimaal, aantrekkelijk klimaat. We moeten de Vlamingen blijven overtuigen, blijven verleiden om toch in te zetten op levenslang leren. Dat doen we door het belang daarvan aan te tonen, dat tastbaar te maken. Waarom moeten we leren? Waarom is bijleren zo belangrijk? Het is niet omdat men bepaalde competenties voor een bepaalde vacature niet heeft, dat men is afgeschreven. Neen, er zijn heel wat kansen, en we moeten die ook duidelijk maken.

Minister, wat die gevraagde competenties betreft, zijn de competentiechecks op dit moment ook heel belangrijk. Werknemers en werkzoekenden zullen die kunnen gebruiken en kunnen nagaan wat hun competenties zijn, waar ze staan, wat ze nog kunnen doen. Mijn bijkomende vraag is: wat is de stand van zaken met betrekking tot die competentiechecks? Hoe zult u dat verder aanpakken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Claes, mijn mensen hadden mij net ook uw bucketlist doorgestuurd. Ik ben benieuwd wat er daar nog allemaal op staat. Mijn bucketlist is eigenlijk nog niet samengesteld. Ik heb geen tijd om die te maken. Dat is ook al een probleem.

Collega Bothuyne, er zal sowieso altijd een aanbod zijn voor iedereen in de rekening, desnoods in de vorm van gratis al bestaande ondersteuning via online opleidingen, want die zijn er en masse. Veel mensen weten dat ook niet. Dat is ook een oerwoud. Ik geloof echter wel in een stapsgewijze benadering. Er zijn een pak opleidingsincentives over heel wat beleidsdomeinen heen. Je kunt die niet zomaar afschaffen of harmoniseren. We moeten dus steen per steen werken. Die leer- en loopbaanrekening is een tool in de toolbox. We hebben met ons Partnerschap Levenslang Leren, onder leiding van Ans De Vos, ook een heel sterke samenwerking om verder in te zetten op een leercultuur. Dat is dus absoluut een goed instrument.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel.

Zoals gezegd, komen we hier na de adviezen van de Vlor en de SERV over de leer- en loopbaanrekening op terug, en kunnen we bekijken in welke mate we met dit instrument echt grote stappen vooruit kunnen zetten, zoals we allemaal hopen, om de opleidingsdeelname in Vlaanderen substantieel te verhogen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Zoals ik al zei, is het alvast een goede stap in de juiste richting. Ik zou zeggen: blijf zo voortdoen en die fases verder volgen, zodat we de

Vlaming ervan kunnen overtuigen om in te zetten op vorming en opleiding. Dank u wel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het uitvoeringsbesluit individueel maatwerk – 2480 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Mijn eerste vraag zal korter zijn dan ik me bij het indienen had voorgesteld, omdat het uitvoeringsbesluit individueel maatwerk ondertussen principieel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dat was op 1 april, als ik me niet vergis, minister. Naar de timing hoef ik dus alvast niet meer te vragen, maar ik wil de context nog kort even schetsen.

Uiteraard kadert het uitvoeringsbesluit in het goedgekeurde Vlaamse decreet Individueel Maatwerk, waarmee de Vlaamse Regering een vereenvoudiging van de maatregelen binnen de sociale economie beoogt. De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP), de lokale diensteneconomie (LDE), de sociale inschakelings-economie (SINE) en maatwerkafdelingen worden in individueel maatwerk ingekanteld, waarmee doelgroepmedewerkers in de eerste plaats bij privébedrijven aan de slag kunnen. We hebben bij de bespreking van het decreet in de plenaire aangegeven dat er nog een aantal openstaande vragen waren, onder andere rond omkadering, rond begeleiding en rond vergoeding. Dat was ook de reden voor onze onthouding, ook al zijn we principieel voorstander van individueel maatwerk. U gaf toen aan dat in het uitvoeringsbesluit een aantal dingen uitgeklaard zouden worden. Dat is nu principieel goedgekeurd. Er zijn nog een aantal adviezen die worden ingewacht.

Ik heb dus eigenlijk enkele vragen naar verduidelijking, en ook naar timing.

Om het concreet te maken: wat zal na de bekrachtiging van het uitvoeringsbesluit de timing zijn die de sociale-economiebedrijven krijgen om zich aan te passen?

Voorziet u overgangsmaatregelen voor LDE-bedrijven, SINE, VOP en de maatwerkafdelingen (MWA's)? Zo ja, wat houdt dat dan precies in?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor uw vraag, collega. Ik ben blij dat u ook op 1 april de pers gevolgd hebt, en de beslissingen die genomen zijn. En het was geen aprilgrap maar dodelijke ernst, enfin, blijde ernst.

Wat de timing betreft: over dat besluit van de Vlaamse Regering (BVR) – dat weet u wellicht – wordt nu advies ingewonnen bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), bij Niets Over Ons Zonder Ons (NOOZO) – dat is de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap –, bij de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en bij de Raad van State. Het is mijn ambitie om het uitvoeringsbesluit nog voor het zomerreces door de Vlaamse Regering definitief te laten goedkeuren.

In het uitvoeringsbesluit worden inderdaad de duurtijd, de degressiviteit evenals het startpercentage van de loonpremie en de begeleidingspremie specifiek

bepaald. Afhankelijk van de vastgestelde behoefte aan ondersteuning bij de persoon met een arbeidsbeperking wordt er gewerkt met startpakketten. Het is de mate van rendementsverlies en de mate van nood aan begeleiding zoals vastgesteld door VDAB die bepaalt hoeveel loonpremie en/of begeleidingspremie een werkgever zal ontvangen voor de tewerkstelling van een persoon met een arbeidsbeperking.

Ik heb hier een schema mee, collega Gennez, maar dat kan ik niet voorlezen, dus ik ga dat bij het verslag laten voegen, omdat het wel helder is (zie [bijlage](#)). Dan kun je ook zien hoe het allemaal in elkaar zit. Ook het verloop van de degressiviteit van de loonpremie over de kwartalen heen zal ik aan het verslag laten toevoegen. Dat is een ander schema, dat zult u daar ook zien.

De begeleidingspremie bestaat uit twee delen: een forfaitair vast deel en een variabel deel. Enkel het variabel deel wordt afgestemd op de begeleidingsnood: er is hoog, midden en laag. Beide delen zijn wel degressief doorheen de tijd. Ik zal ook de wijze van degressiviteit aan het commissieverslag laten toevoegen. Ik kan moeilijk een powerpoint meebrengen hier, dus u zult dat daar zien. Voor elk van de delen is in het BVR een basisbedrag ingeschreven dat mee evolueert met de index. De startpakketten voor de begeleidingspremie kennen een degressiviteit die ook per kwartaal evolueert.

Wat uw vraag over de overgangsbepalingen betreft en of ik er voldoende tijd voor zal voorzien: daar kan ik u positief op antwoorden, denk ik. Op het andere ook hoor, maar ik moet veel schema's bezorgen. In het goedgekeurde decreet over individueel maatwerk waren er al overgangsbepalingen voorzien voor de Vlaamse ondersteuningspremie, de sociale inschakelingseconomie, de lokale diensten-economie en de maatwerkafdelingen. Die zijn nu technisch verder uitgewerkt en geconcretiseerd in het BVR.

Het centrale uitgangspunt is het voltooien van het opgestarte inschakelingstraject van de doelgroepmedewerker, bijvoorbeeld bij de LDE en de MWA's, en van de andere toegekende maatregelen.

Voor VOP, LDE en de MWA's geldt een overgangstermijn van vijf jaar, voor SINE is de overgangstermijn twee jaar.

Met dit principe als uitgangspunt zal, als de organisatie uit de sociale economie dat verkiest, de overstap van iedere organisatie naar het nieuwe beleidskader altijd geleidelijk gebeuren. Tijdens de resterende duur van het individuele traject van elke doelgroepwerknemer behoudt de organisatie ook de subsidie uit de eerdere regelgeving of wordt een tijdelijke overgangsvergoeding uitgekeerd.

Wat LDE en de maatwerkafdelingen betreft, kan ik nog meegeven dat LDE en MWA bij de start van individueel maatwerk worden opgeheven, en dat de ondernemingen op organisatieniveau de keuze hebben om de overgang te maken naar het nieuwe kader van individueel maatwerk ofwel naar het collectief maatwerk. In beide scenario's voorzien we een gepaste overgang van ondersteuning voor alle 'zittende' doelgroepwerknemers voor de resterende duurtijd van hun lopend inschakelingstraject of van hun toegekende ondersteuningstermijn. Er zal dus voor niemand een breuk zijn. Dat is ook heel belangrijk voor de mensen in kwestie.

In het goedgekeurde BVR kunt u alle voorziene overgangsbepalingen nog eens bekijken. Collega Gennez, ik ga er echt alles aan doen om de overgang naar de nieuwe regelgeving heel zorgzaam te laten verlopen. Ik deel op een aantal punten dezelfde zorg als u. Ik vind dat die overgang nu moet gebeuren. Ik geloof ook in de kansen. Maar we kunnen dat niet doen zonder ook zorg te dragen voor de medewerkers, en het goede dat LDE heeft, moeten we ook meenemen naar de toekomst.

We zullen hierover zeker nog van gedachten wisselen, denk ik, maar tot hier al voor een eerste inzicht in de wijze waarop het besluit gemaakt is. Ik bezorg een aantal bijlagen aan de secretaris, om aan het verslag toe te voegen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Dat klinkt zeker goed en zeker bemoedigend. Ik ga uiteraard de bijlage ook nog eens bestuderen, gewoon omdat ik ook hiermee de tolk wil zijn van nog een aantal ongerustheden die aan de basis leven rond LDE. U zegt dat u geen gaten zult laten vallen. Dat is zeker een goede zaak.

Een tweede belangrijke opdracht is, denk ik, het overzetten van het contingent. U weet waarschijnlijk dat er daar nog wel wat onduidelijkheid is, of minstens ongerustheid, bij de LDE'ers die overstappen naar collectief maatwerk en de bedrijven die enkel het contingent 'zittende LDE'ers op 31 december' mochten overzetten. Zij moesten er twintig hebben, als ik het goed voorheb, om erkend te worden als collectieve maatwerkonderneming als ze daarvoor kiezen. Maar een aantal van hen zou daar schijnbaar niet aan geraken, niet omdat ze geen volk zouden kunnen aannemen of tewerkstellen, wel omdat de indicering en de doorstroom van de werkzoekenden met label LDE maar met mondjesmaat gaat, aangezien LDE eigenlijk voorbestemd was om te eindigen in 2020. De bedrijven kunnen de medewerker dus op dit moment gewoonweg niet tewerkstellen. Daardoor raken sommigen blijkbaar op dit moment bijvoorbeeld maar aan vijftien medewerkers. Ons pleidooi zou dus kunnen zijn om de criteria aan te passen om gewoon een contingent te laten overdragen, zoals initieel goedgekeurd, en niet enkel te kijken naar de zittende LDE'ers. Dit is een ietwat technische uitleg, maar ik denk dat de doelstelling is om niemand door de mazen van het net te laten glippen en ook dat de LDE-bedrijven die de overstap willen maken naar een collectieve maatwerkonderneming, daar geen nadelige gevolgen van ondervinden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): We hebben dat decreet hier dan ook besproken en goedgekeurd. Dat heeft de eerste krijtlijnen dan duidelijk gemaakt. We hebben toen ook duidelijk gezegd dat de uitvoeringsbesluiten ook heel belangrijk zijn. Alles staat of valt natuurlijk met de details. Dan kunnen we ook zien wat de meerwaarde is en die ook bewijzen.

Minister, u hebt ook gezegd dat de eerste principiële goedkeuring gebeurd is door de Vlaamse Regering op vrijdag 1 april. Nu worden er adviezen ingewonnen bij de SERV, NOOZO en de Raad van State. Ik ben echter vooral geïnteresseerd in de visie van de aanbieders. Ik denk aan de LDE-bedrijven, maatwerkbedrijven en -afdelingen. Op welke manier wordt er teruggekoppeld naar die aanbieders en worden hun opmerkingen en bekommernissen verder meegenomen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gennez, sowieso is er deze middag een toelichting in de SERV-commissie over het BVR Individueel Maatwerk, ook om alles nog eens in detail toe te lichten. Dat is van belang, denk ik.

Er is een overgangstermijn van vier jaar voorzien om aan die twintig doelgroepwerknemers te komen. Ik denk dat dat dus op die manier wel in orde zou kunnen komen.

Maar nog eens – en dan kijk ik ook naar collega Claes –, wij nemen alle opmerkingen ernstig. We hebben hier al een enorm traject achter de rug. U kunt zich dat niet voorstellen, alle 'credits' naar Bavo, mijn adjunct-kabinetschef. In die sector moet je dat per bedrijf gaan doen, het is bijna maatwerk. Je moet er ook wel zeer

veel empathie voor hebben om tot oplossingen te komen. Ik besef dat daar nog wel wat vragen over zullen zijn.

Dan de indicering: u hebt daar een teer punt aangeraakt, collega Gennez. Dat moet sneller en moet ook beter. We moeten daar ook niet flauw over doen, want daarmee zal ook het geheel staan of vallen. Maar men heeft vier jaar tijd in plaats van twee jaar nu om aan die twintig te komen. We voorzien dus extra tijd. We zorgen ook voor extra vte's. Denk aan de duizend klimaatjobs, die ook ingezet kunnen worden om aan een voldoende contingent te komen. Door het feit dat we tijd geven om de hervormingen te laten doorsijpelen, denk ik dat we wel tegemoetkomen aan alle mogelijke vragen die er zijn.

En die terugkoppeling waarnaar u verwijst, collega Claes, zal er zeker ook zijn.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik denk dat dit een goed voorbeeld is van hoe er met alle stakeholders overlegd kan en moet worden. Ik denk ook dat er hier geen grote ideologische verschillen zijn over de grenzen van meerderheid en oppositie heen om dit te laten werken. Misschien is het dus zinvol om ook nog eens vóór de definitieve goedkeuring een aantal stakeholders in de commissie te brengen en zo alle bezorgdheden nog eens te verzamelen en ervoor te zorgen dat die allemaal maximaal ondervangen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het effect van kinderopvang op de activiteitsgraad – 2474 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): We hebben het hier vanmorgen nog over gehad in de discussie over de werkgelegenheidsconferentie: hoe kunnen we onze activiteitsgraad opkrikken? In deze commissie zijn we vaak geneigd – en dat is ook normaal – om te focussen op de strikte arbeidsmarktmaatregelen, maar er is natuurlijk ook heel veel flankerend beleid nodig om meer mensen naar die gewenste activiteitsgraad van 80 procent te leiden.

Kinderopvang- en mobiliteitsinvesteringen zijn de twee belangrijkste investeringen, maar een aantal weken geleden opende de minister van Welzijn, Wouter Beke, het debat over de kinderopvang in Vlaanderen. Hij wilde met een open geest nadenken over de toekomst van de kinderopvang – daarin zijn wij alvast bondgenoten – en hij wierp daarbij de vraag op of we het ouderschapsverlof niet beter zouden concentreren op de eerste drie jaar. De eerste drie levensjaren zijn immers cruciaal voor de goede ontwikkeling van het kind. Daarnaast zou dit wat druk wegnemen bij de kinderopvang, die met een tekort aan personeel kampt.

In heel wat onderzoek is men het erover eens dat kwalitatieve en flexibele kinderopvang cruciaal is om werk en gezin te combineren. Een betere kinderopvang en een beter evenwicht tussen werk en gezin zijn cruciaal, ook om burn-outs te voorkomen. We streven met zijn allen naar een werkgelegenheidsgraad van 80 procent. De Vlaamse Regering kijkt daarvoor ook naar mensen die nu niet actief zijn. Dat zijn vaak mensen die momenteel zorgtaken op zich nemen zoals thuiswerkende ouders

of alleenstaande ouders. Een betere kinderopvang en een goed ouderschapsverlofstelsel zouden cruciale hefboomen zijn om ook hen te activeren.

Minister, welke impact zou een beperking van het ouderschapsverlof tot de eerste drie levensjaren kunnen hebben op de werkzaamheidsgraad en het aantal mensen die uitvallen met een burn-out?

Overlegt u met de minister van Welzijn over een betere en flexibele kinderopvang met het oog op het activeren van mensen?

De uitkering die men krijgt bij ouderschapsverlof is voor veel gezinnen te laag om rond te komen. Daardoor wordt het ouderschapsverlof vaak ook niet opgenomen, in het bijzonder door ouders die zouden kunnen worden geactiveerd. Zult u bijkomend inzetten op de aanmoedigingspremie om dit probleem aan te pakken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gennez, ik dank u voor uw vragen. Ik bekijk de kinderopvang vanuit mijn bevoegdheden op twee manieren.

Enerzijds is het niet-hebben van kwalitatieve en flexibele opvang voor de kinderen een gekende drempel voor mensen om niet deel te nemen aan de arbeidsmarkt. We ondersteunen daarom financieel cursisten die een opleiding of een individuele beroepsopleiding (IBO) volgen. De kosten voor kinderopvang worden terugbetaald door VDAB. In 2021 heeft VDAB voor een totaalbedrag van 2,5 miljoen euro maandelijks gemiddeld een zeshonderdtal cursisten kunnen ondersteunen. Dat is toch een zeer aanzienlijk bedrag.

Werkzoekenden met een kinderopvangnood helpen we door te verwijzen naar een lokaal loket kinderopvang of het Huis van het Kind of door actief mee te zoeken naar opvanginitiatieven in de buurt of binnen het sociaal netwerk van de ouders. VDAB en partners gaan steeds op zoek naar een oplossing op maat.

Anderzijds is het beroep van begeleider in de kinderopvang een knelpuntberoep, net zoals verschillende andere beroepen in de ruime zorg- en welzijnssector. Het is een enorme uitdaging waar we voor staan om voldoende gekwalificeerde mensen te werk te stellen in de kinderopvang in Vlaanderen. Ook daar zet ik op in.

Ik heb in 2021 de ambitie uitgesproken om minstens 1300 nieuwe krachten naar de kinderopvang op te leiden vanuit VDAB/ESF (Europees Sociaal Fonds) gedurende de komende 2 jaar. Ondertussen zijn al een 600-tal cursisten in een regulier traject bij VDAB gestart en een 200-tal worden via een ESF-project vanuit de positie van kwetsbare werkzoekende of niet-beroepsactieve opgeleid tot de functie van kinderbegeleider. Dat aantal zal dit jaar nog stijgen en hopelijk verdubbelen. Ik vind dat hoopvolle cijfers. Het lukt dus om via dat kanaal ook kwetsbare mensen naar de sector toe te leiden.

Daarnaast zijn er ook tal van aanvullende regionale initiatieven om de instroom in de kinderopvang te verhogen. Zo is onlangs ook een vooropleiding voor anders-taligen opgemaakt en zetten we maximaal in op het beantwoorden aan specifieke regionale noden. Zo was er vorige maand in Roeselare een jobmatchingevent voor de afgestudeerde cursisten. Er volgen ook gelijkaardige events in andere regio's. Het is immers van groot belang dat wanneer mensen een opleiding volgen, ze onmiddellijk aan de slag kunnen gaan. Anders raken ze gedemotiveerd.

VDAB heeft ook een vrij goed invullingspercentage wat de vacatures voor kinderbegeleider betreft. Dat ligt boven 70 procent. Vacatures in gedeeld beheer, waarbij VDAB dus expliciete ondersteuning geeft, worden gemiddeld binnen de 49 dagen ingevuld. We zetten hier duidelijk op in.

We hebben het vanmorgen inderdaad gehad over de 80 procent werkzaamheidsgraad. Ik denk dat we ook veel huismoeders en -vaders moeten kunnen verleiden om aan het werk te gaan wanneer de juiste opvangmogelijkheden voor hun kinderen beschikbaar zijn, passend bij hun voorkeuren. Voor velen zal die oplossing wellicht bestaan uit een combinatie van toegankelijke kinderopvang en voldoende tijd om zelf bij de kinderen te kunnen blijven, via deeltijds werk of via ouderschapsverlof. Daarover ging het trouwens ook op de werkgelegenheidsconferentie voorbij dinsdag, collega Gennez.

Ik stel vast dat voor sommige mensen de stap naar voltijds werk te groot is, al zeker voor mensen die lange tijd met hun kinderen thuis zijn geweest. Misschien moeten we in dat opzicht ook wat appreciatie hebben voor de mogelijkheden die een deeltijdse job kan bieden.

Dus ja, ik overleg absoluut met de Vlaamse minister van Welzijn over het hebben van een voldoende kwalitatief en flexibel aanbod kinderopvang. We investeren ook enorm in de kinderopvang, nu al 120 miljoen euro voor bijkomende capaciteit en bijkomende kwaliteit. Op 1 april was er een overleg waar ik zelf ook bij was met een consortium van de kinderopvangsector en de Vlaamse Regering. Dat is ook op 1 april gebeurd.

Dat was dus een belangrijke dag, 1 april. Daar hebben we geluisterd naar de voorstellen om de kinderopvang te optimaliseren. Dat staat dus ook bij ons hoog op de prioriteitenkalender.

Ook binnen het VESOC-akkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) 'Alle hens aan dek' was dit opgenomen als randvoorwaarde. Maar we moeten het vanuit een ruimer perspectief bekijken. Zelfs als ik hier honderden miljoenen uit de hoed zou toveren, hebben we de mensen niet. We moeten dus ook mensen opleiden. Het is echt een ketting die met heel kwetsbare schakels aan elkaar hangt.

Collega, in uw eerste vraag maakt u de koppeling tussen een beperking van het ouderschapsverlof en burn-outs. Het is evident dat de mogelijke stress van het combineren van werk en gezin niet verdwijnt als kinderen ouder zijn dan drie jaar. Ik wil nogmaals duidelijk maken dat geen haar op mijn hoofd eraan denkt om het ouderschapsverlof dat vandaag bestaat, te beperken tot de leeftijd van drie jaar. Mocht u daar twijfels over hebben, dan heb ik die bij dezen weggehaald. Ook tijdens de latere jaren kan het bijzonder nuttig zijn om gebruik te kunnen maken van het ouderschapsverlof. Omgekeerd zijn er ook geen studies, collega Gennez, die uitwijzen dat mensen die dat ouderschapsverlof al in de eerste drie levensjaren van hun kinderen opgenomen hebben, later een hoger risico op burn-out zouden hebben. Het is echt een persoonlijke, vrije keuze van mensen, rekening houdend met hun gezinssituatie op een bepaald moment. Ik vind dus dat de discussie over de impact van de combinatie van werk en gezin op de werkbaarheid, wat breder gevoerd moet worden. Ik plan trouwens ook geen enkele aanpassing aan de aanmoedigingspremies van het ouderschapsverlof.

Collega's, er loopt wel nog een VIONA-onderzoek (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) tot midden volgend jaar over de kinderopvang en over het profiel van gebruikers en niet-gebruikers. Daarbij worden drempels in kaart gebracht voor niet-gebruikers om wat inzicht te krijgen in de impact van het gebruik van kinderopvang op de financiële situatie van gezinnen. Ik vind dat een superbelangrijk onderzoek dat de verdere discussie over de kinderopvang uiteraard nog zal voeden.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Het stelt mij gerust te horen dat u niet aan een beperking denkt tijdens de eerste drie levensjaren. We hebben dat debat ook al

wel gevoerd in de plenaire vergadering. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat we maatwerk leveren, dat ouderschapsverlof en kinderopvang maximaal hand in hand gaan. Vooruit is er voorstander van om het ouderschapsverlof uit te breiden tot een jaar per kind en om voldoende en kwaliteitsvolle – dat betekent: goed omkaderde – kinderopvangplaatsen te voorzien tot en met de instapleeftijd van tweeënhalf jaar.

Het recht op kinderopvang is voor ons essentieel. Een van de drempels waarover we vaak horen, is toch wel dat het niet of onvoldoende aantrekkelijk is om ouderschapsverlof op te nemen, omdat men gewoon financieel niet rondkomt. Ik houd dus nogmaals een pleidooi om de aanmoedigingspremie daarvoor opnieuw te verhogen. We denken dat dit in het belang is van de ontwikkeling van het kind, maar ook in het belang van onze arbeidsmarkt om op die manier ouderschapsverlof en kinderopvang maximaal op elkaar te kunnen afstemmen en ervoor te zorgen dat elk kind maximaal naar de crèche kan wanneer het nodig is en dat elke ouder maximaal aan het werk kan, ook als dat flexibel werk is.

Dat is volgens mij een tweede belangrijke drempel om aan te stippen: er is nog onvoldoende aanbod aan flexibele kinderopvang, zeker als je ouders wilt stimuleren om na hun zorgtaak op een bepaald moment toch aan de slag te gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de harmoniseringsmaatregelen voor maatwerkbedrijven – 2439 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Onlangs keurde de Vlaamse Regering een besluit goed waarin wordt gesteld dat een aantal inhoudelijke en regelgevende verschillen tussen maatwerkbedrijven, de vroegere sociale werkplaatsen enerzijds en de beschutte werkplaatsen anderzijds, verder zullen worden weggewerkt, met het oog op een harmonisering in de maatwerksector. Er is bij de jaarwisseling al een federaal wetgevingsinitiatief opgestart dat de regeling inzake socialezekerheidsbijdragen, de verschillende RSZ-stelsels (Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid), voor alle maatwerkbedrijven voortaan uniformiseert. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) bracht hier alvast een positief advies over uit. De Vlaamse en federale sociale partners waren zelf ook vragende partij.

Minister, u engageerde zich ertoe om de middelen die op Vlaams niveau waren vrijgekomen door een federale aanpassing van de RSZ-bijdragen voor werkgevers in de maatwerksector, opnieuw in de maatwerksector te investeren. 11 miljoen euro van dat budget wordt gebruikt om in maar liefst 450 bijkomende arbeidsplaatsen voor doelgroepwerknemers en omkaderingspersoneel te voorzien. Een resterend deel van de middelen, ongeveer 3 miljoen euro, zal worden aangewend voor een verdere harmonisering van de loon- en arbeidsvoorwaarden. Deze 450 jobs zijn een eerste deel van de extra 1000 klimaatjobs of tewerkstellingsplaatsen die u wilt creëren in de sociale circulaire economie.

Minister, in dat kader heb ik de volgende vragen voor u. Hoe zal de toekenning van die extra contingenten verlopen? Wie zal hierop kunnen intekenen? Welke voorwaarden zullen er gelden voor die nieuw te creëren jobs? Zullen maatwerkbedrijven die hiervoor in aanmerking kunnen komen, worden begeleid? Is er al een zicht op de concrete timing? Wanneer zullen deze 450 mensen met een label

collectief maatwerk daadwerkelijk aan de slag kunnen? Welk plan hanteert u om de restende 550 jobs van de 1000 klimaatjobs te creëren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Vandromme, dank u wel.

We hebben een tripartiteakkoord gesloten, zoals u weet, op 18 maart 2022. Dat was een groot succes. Niet op 1 april, collega Gennez. Ik verwacht dat het besluit van de Vlaamse Regering begin mei definitief kan worden goedgekeurd. Ook de SERV heeft een positief advies gegeven. Dat is dus allemaal goed nieuws.

Tegelijk hebben we samen met de maatwerksector ook een eerste inhoudelijke gedachtewisseling georganiseerd met het oog op de concrete uitwerking van de toekenning van die duizend klimaatjobs. De procedure voor de toekenning van het extra contingent binnen de maatregel collectief maatwerk is strikt uitgewerkt in de regelgeving. Dat staat in artikel 26 van het besluit van de Vlaamse Regering inzake collectief maatwerk. Dat vermeldt dat de toekenning van een extra contingent moet gebeuren via een oproepsysteem, waarbij over de verdelings- en prioriteitscriteria pas door de minister kan worden beslist na advies van de Adviescommissie Sociale Economie. Ik ben dus echt aan zware regels gebonden. De oproep moet vervolgens, na positief advies van de Inspectie van Financiën, eerst nog als mededeling aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Zo is dat ook gebeurd met het vorige groeipad in de sociale economie, het extra contingent in 2021.

Deze extra jobs kaderen in het Vlaamse klimaatplan. Iedere organisatie zal voor het ontvangen van een bijkomend contingent van extra vte's moeten kunnen aantonen dat de activiteiten die met die bijkomende vte's zullen worden uitgevoerd, heel concreet bijdragen aan de reductie van CO₂, de hoofddoelstelling van het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP). Dat zal de belangrijkste inhoudelijke voorwaarde zijn. De concrete oproepprocedure is volop in voorbereiding. De adviescommissie zal, zodra het regelgevend proces naar harmonisatie is afgesloten en de vrijgekomen Vlaamse middelen budgettair ter beschikking zijn, aan mij ook een formeel advies bezorgen over de voorgestelde prioriteits- en verdelingscriteria bij de realisatie hiervan. De toekenning van een bijkomend contingent gaat dan volgens artikel 30 telkens in de eerste dag van het kwartaal dat volgt op de datum van beslissing van de toekenning aan de diverse maatwerkbedrijven. Dat betekent heel concreet dat naargelang de technische voortgang van de procedure de tewerkstelling van de nieuwe mensen mogelijk zal zijn ofwel, ten vroegste, vanaf 1 oktober van dit jaar, ofwel, ten laatste, op 1 januari 2023. Dat is het schema dat nu op tafel ligt.

U hebt heel terecht gezegd dat de financiering voor de eerste 450 jobs al volledig rond is, dankzij de eerste fase van de federale RSZ-harmonisering. De andere 550 jobs moeten nog concreet worden gefinancierd. Als alles naar wens verloopt, zou dat kunnen dankzij de tweede stap in de federale RSZ-harmonisatie, omdat die er dan voor zou zorgen dat alle doelgroepmedewerkers van de maatwerkbedrijven, ongeacht waar ze werken, genieten van dezelfde socialezekerheidsbijdragen. Dat is nog niet verworven. Dat moet alweer federaal worden beslist.

Die tweede fase zou betekenen dat er voor Vlaanderen zo'n 10 miljoen euro zou vrijkomen, die opnieuw in extra tewerkstelling kan worden geïnvesteerd. Er wordt daarover overlegd met de bevoegde federale minister, Frank Vandenbroucke. Dat zal te bekijken zijn bij de opmaak van de begroting 2023.

Zodra die tweede stap is doorgevoerd, kunnen ook wij de Vlaamse gesco-middelen (gesubsidieerde contractueel) heralloceren, en dan zouden we meteen ook al die 550 jobs kunnen realiseren.

Collega's, ik vind dit – het is jammer dat collega Ronse er niet meer is – een heel mooi voorbeeld van asymmetrisch arbeidsmarktbeleid. We hebben er vaak al over gebabbeld. We hebben de mond vol van wat er allemaal moet gebeuren, maar dit zijn heel concrete zaken die worden gerealiseerd. Ik kan alleen maar blij zijn dat mijn federale collega, Frank Vandenbroucke, hiermee is doorgegaan en heeft gezegd dat te zullen doen, zodat wij dan zo de middelen kunnen herinvesteren. Dat is trouwens een harmonisatie die enkel en alleen in het voordeel van onze Vlaamse maatwerkbedrijven gebeurt. Dat wil ik ook maar meegeven. Het is een technisch supercomplexe kwestie. Toen ik de eerste nota hierover van Bavo naar huis mee kreeg om te lezen, vloog die bijna meteen terug in de bak, omdat die zo moeilijk was. Het is echter niet omdat iets technisch heel complex is dat het niet mogelijk is. Daarmee kom ik bij Einstein: te midden van de moeilijkheid ligt de mogelijkheid.

We hebben daarvan gebruikgemaakt. Het is wel een evenwichtsoefening geweest, tussen belangen van werkgevers en van vakbonden, tussen belangen van de federale overheid en van Vlaanderen, en ook tussen een luikje koopkrachtversterking, via de harmonisatie van de cao's, en extra tewerkstelling, via de creatie van de klimaatjobs.

Collega Vandromme, bij dezen hoop ik u volledig te hebben bevredigd.

De voorzitter: Volledig dan nog wel.

Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Ik ben blij.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. U weet dat ik ook bezig ben met onderwijs. Daar is het ook heel vaak technisch, maar ik moet toegeven dat de sociale economie nog op een hoger niveau ligt.

Minister, ik ben ook fan van harmonie en ik hoor het heel graag dat u heel goed afstemt met de federale collega's aan de overkant van de straat. Dat is een mooi voorbeeld van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid, dat kan ik alleen maar beamen. Het doel van deze vraag was ook om ook eens een positief punt naar voren te schuiven.

Ik ben ook blij om te horen dat er misschien wel perspectief is op die 10 miljoen euro extra, die opnieuw kan zorgen voor extra tewerkstelling. Ik ben wel heel benieuwd naar de criteria die zullen worden gebruikt voor de verdeling van de middelen. U spreekt over een oproepsysteem en -criteria, maar misschien kunt u toch al een tipje van de sluier lichten over de criteria. Liggen daar al voorstellen op tafel?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik wil alvast Bavo bedanken om dat dossier in uw bak te steken, want het is inderdaad goed nieuws, dat jammer genoeg niet zo vaak wordt opgepikt door de media.

Minister Vandenbroucke heeft tijdens de werkgelegenheidsconferentie gezegd dat dit akkoord met dat RSZ-stelsel er is gekomen en dat zij voortaan onder hetzelfde stelsel zullen vallen. Dat zorgt dan ook voor een gelijk speelveld binnen de maatwerksector. Er wordt 14 miljoen euro geherinvesteerd in de maatwerkbedrijven. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt dat die middelen ten goede moeten komen van de sector en dat er ook wordt geïnvesteerd in bijkomende tewerkstelling. Het gaat over extra jobs, dat is heel goed nieuws, en het is dan ook belangrijk om die plaatsen snel toe te kennen.

Er werd ook gesproken over een budget voor de vormingsfondsen. Minister Vandenbroucke gaf aan dat een budget wordt uitgetrokken voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden. Hoe wordt dat budget geïnvesteerd en welke accenten zullen daarbij worden gelegd, minister?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Claes, ik kan niet onmiddellijk antwoorden op uw vraag omdat we nog aan die tweede fase zitten.

Collega Vandromme, wat de criteria betreft, wachten we op de voorstellen van de Adviescommissie Sociale Economie. Zoals ik eerder al zei, is CO₂-reductie voor mij een heel belangrijke voorwaarde. Het gaat immers over klimaatjobs. Ik heb een aantal keren vergaderd met de sector, want zij wilden eigenlijk liever vrijheid hebben. Het gaat echter over klimaatjobs, wat niet betekent dat het allemaal naar kringwinkels moet gaan. Dat kunnen totaal andere dingen zijn maar we moeten wel focussen op de CO₂-reductie.

Ik ben nu in blijde verwachting van het advies en ik kan er nu eigenlijk nog niet meer details over geven. Maar ik ben ervan overtuigd dat, zodra dat advies er is, ik een nieuwe vraag zal krijgen in deze commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.